

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn

Preliminär utveckling 2011–2012

Economic Accounts for Agriculture – second estimates for 2012

I korta drag

Både plus och minus i jordbrukets ekonomi 2012

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser beräknas öka med 1 % år 2012 jämfört med år 2011. Värdet av vegetabilieproduktionen beräknas öka med knappt 7 % medan värdet av animalieproduktionen beräknas minska med 5 %.

Den totala spannmålsskörden för 2012 uppgick till ca 5,1 miljoner ton, vilket är en ökning med 10 % jämfört med 2011. Skördeökningen förklaras främst av högre hektarskördar. Förhållandevis goda spannmålsskördar i kombination med förväntat fortsatt höga priser under skördeåret 2012/13 bidrar till det ökade värdet av vegetabilieproduktionen.

Totalskörden av raps och rybs 2012 beräknas ligga 30 % högre än föregående år och skörden är den största på 19 år vilket gör att värdet av oljeväxtodlingen ökar.

Det minskade värdet av animalieproduktionen förklaras främst av att värdet av mjölkproduktionen uppskattas minska med närmare 8 %. Detta förklaras i sin tur av en nedgång i avräkningspriset på mjölk med drygt 8 %. Produktionen av mjölk förväntas dock visa på en liten ökning 2012 jämfört med 2011.

Slakten av nötkreatur beräknas minska med närmare 8 % under år 2012 jämfört med år 2011 samtidigt som avräkningspriserna uppskattas öka med 3 %. Även slakten av svin beräknas minska med omkring 10 % och priserna har varit stigande.

Ulf Svensson, 036 – 15 50 74
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4064 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 7 februari 2013.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Preliminära beräkningar av inkomstutvecklingen 2011–2012

Värdet av jordbrukssektorns produktion av varor och tjänster till baspriser uppskattas öka med 1 % under 2012. Värdet av vegetabilieproduktionen förväntas öka med knappt 7 % och det är främst värdet av spannmålsodlingen som bidrar till ökningen.

Värdet av animalieproduktionen förväntas minska med cirka 5 %. Det finns flera orsaker till det minskade värdet av animalieproduktionen. Den främsta förklaringen är det minskade värdet av mjölkproduktionen som en följd av att avräkningspriserna uppskattas sjunka med drygt 8 %. En annan orsak är att handjursbidraget fördes över till gårdsstödet fr.o.m. januari 2012 och därmed minskar värdet av animalieproduktionen i EAA med ungefär 300 miljoner kr. Både produktionen av jordbruks-tjänster och sekundära icke-jordbruksaktiviteter beräknas öka något i värde.

Det ökade värdet av jordbrukssektorns produktion motsvaras i stort sett av en lika stor ökning i kostnaderna för insatsvaror och tjänster. De totala kostnaderna för insatsvaror och tjänster uppskattas öka med 1,4 %. Foder, som är den största kostnadsposten, beräknas öka med omkring 2 %.

Som tidigare nämnts så fördes handjursbidraget över till gårdsstödet fr.o.m. januari 2012. Detta gällde även stödet för kontrakterad stärkelsepotatis och totalt motsvarar dessa ersättningar ett belopp på över 300 miljoner kronor. I EAA blir konsekvensen att dessa ersättningar förs från värdet av jordbrukets produktion till posten ”Övriga produktionssubventioner”. Trots överföringen av handjursbidraget och stödet för kontrakterad stärkelsepotatis så minskar posten ”Övriga produktionssubventioner” med 1,5 %, motsvarande 140 miljoner kr. Detta är främst en effekt av den svenska kronans förstärkning. Totalt uppskattas ersättningarna till jordbruket att minska med närmare 500 miljoner kr.

Förädlingsvärdet netto, vilket motsvarar värdet av jordbrukssektorns produktion minus insatsförbrukning och kapitalförslitning, beräknas minska med 1 %. Den förväntade minskningen av ”Övriga produktionssubventioner” gör att driftsöverskottet, som är det överskott som ska täcka kostnader för arrende, räntor, eget arbete och eget kapital, uppskattas minska med omkring 2 %. På plussidan återfinns minskade räntekostnader vilket gör att företagsinkomsten, som ska täcka eget arbete och kapital, uppskattas ligga något över 2011 års nivå.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1, som innehåller värden för år 2011 samt förändringar till år 2012 i volym, pris och värde uttryckt som index.

Eurostat kommer att redovisa medlemsstaternas preliminära beräkningar över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan åren 2011 och 2012. Indikator A, som beskriver förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen (-4,7 %) och en prisökning för bruttonationalprodukten med knappt 1 %, kommer indikator A för Sverige att visa en uppgång med 2,5 %. Denna beräkning är osäker, och det slutliga utfallet kan komma att skilja sig avsevärt härifrån.

Innehåll

Tabeller	4
<hr/>	
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde till baspris och kostnader i miljoner kr inom jordbrukssektorn år 2011 samt preliminär utveckling för åren 2011–2012, index 2011=100	4
Fakta om statistiken	5
<hr/>	
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Så görs statistiken	6
Statistikens tillförlitlighet	6
Annan statistik	6
Elektronisk publicering	7
In English	8
<hr/>	
Summary	8
List of tables	8
List of terms	9

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde till baspris och kostnader i miljoner kr inom jordbrukssektorn år 2011 samt preliminär utveckling för åren 2011–2012, index 2011=100

1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs in million SEK 2011 and a second estimate for 2012, index 2011=100

Kod	EAA	Värde 2011	Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl. utsäde)	6 991	109,7	106,3	116,6
02	Industrigrödor	1 722	109,3	97,8	106,9
03	Foderväxter	8 000	98,8	103,6	102,5
04	Köks- och plantskoleväxter	3 963	101,9	98,6	100,5
05	Potatis	1 479	93,3	112,4	104,9
06	Frukt och bär	699	100,1	95,1	95,2
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	102	100,0	101,0	101,0
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	22 957	103,1	103,4	106,7
11	Djur	9 872	94,3	100,9	95,2
12	Animaliska produkter	12 996	101,3	93,6	94,8
13	Animalieproduktion (11+12)	22 867	98,3	96,6	95,0
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	45 824	100,7	100,1	100,8
15	Produktion av jordbrukstjänster	2 719	100,1	100,9	101,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	48 543	100,7	100,2	100,8
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	3 730	101,4	101,0	102,4
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	52 273	100,7	100,2	101,0
19	Total insatsförbrukning	38 218	99,4	102,0	101,4
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	14 055	104,4	95,7	99,9
21	Kapitalförslitning	9 249	97,0	103,4	100,3
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	4 806	118,7	83,5	99,0
23	Löner och kollektiva avgifter	2 865	.	.	101,0
25	Övriga produktionssubventioner	9 309	.	.	98,5
26	Faktorinkomst (22+25)	14 115	.	.	98,7
27	Driftsöverskott netto (22-23+25)	11 250	.	.	98,1
28	Arrende- och hyreskostnader	2 471	.	.	101,0
29	Räntekostnader	2 850	.	.	87,8
30	Ränteintäkter	654	.	.	87,8
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	6 583	.	.	100,4
40	Total arbetsinsats (1 000 årsverken)	56,7	.	.	95,3
	Prisförändring BNP	.	.	100,98	.

Anm. Volym- och prisindex beräknas inte för posterna med kod 23 – 40

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar över värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (d.v.s. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras sedan 2004 av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 138/2004 av den 5:e dec 2003 om räkenskaper för jordbruket i gemenskapen. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt fastställd tidsplan.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteckning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom från skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inkl. trädgårdsodling) eller under glas, husdjursskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget bruk), biodling, renskötsel, pälsdjursskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkts- eller kostnadsmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet ska all produktion/skörd värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar under kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och till baspris. EAA till baspris innefattar direktersättningar (subventioner), vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas direktersättningar i produkt- resp. produktionsrelaterade direktersättningar. Produktionsrelaterade

direktorsättningar, såsom gårdsstöd och miljöersättningar, redovisas under en särskild post som benämns ”Övriga produktionssubventioner”.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*
- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*
- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*
- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*
- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*
- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Real företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsuppgifter. Det primärmaterial som särskilt tas fram inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som i huvudsak bedöms ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på aggregerade bokföringsuppgifter från omkring 11 000 företag. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Den preliminära statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Annan statistik

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan – I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".

The value of agricultural output is expected to increase by almost 1 % in 2012 compared with 2011. Crop output is expected to increase by slightly more than 7 %, while animal output is expected to decrease by almost 5 %.

The total harvest of cereals is estimated to 5.1 million metric tonnes in 2012. This is 10 % more than the harvest 2011. This can mainly be explained by higher yields in 2012 compared with 2011. The output prices of cereals are expected stay on a high level.

The total harvest of rape and turnip rape in 2012 increased about 30 % in 2012 compared with 2011. The prices for the crop year 2012/13 are expected to decrease a little bit.

The slaughtering of cattle is expected to decrease by 8 % during 2012. At the same time prices are expected to increase by 3 %. The slaughtering of pigs is also expected to decrease by 10 % and the prices are expected to increase.

The quantity of milk delivered to wholesalers is expected to increase slightly in 2012. The output price of milk, though, is expected to decrease by about 8 % in 2012 and this is the main reason for the decrease in the value of animal output. From January 2012 the special beef premium, approximately 300 million SEK, was transferred to the Single Payment Scheme. This, of course, also contributed to the decrease in the value of animal output in 2012.

The value of the output of the agricultural industry at basic prices is expected to increase by 1 % in 2012 compared with 2011. At the same time, total intermediate consumption is expected to increase about 1.4 %.

The factor income is calculated as the sum of production value and direct subsidies less the expenses of intermediate consumption and fixed capital consumption. The factor income is expected to decrease by almost 1.5 % in 2012.

Although the special beef premium was transferred to the Single Payment Scheme from January 2012, the item "Other subsidies on production" is estimated to decrease by 1.5 % or 140 million SEK. The reason for this is the strong position of the Swedish currency during 2012. The decrease in subsidies leads to an expected decrease in the net operating surplus by 2 %.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs in million SEK 2011 and a second estimate for 2012, index 2011=100	4

List of terms

Andra/Annan	Other
Animalieproduktion	Animal output
Animaliska produkter	Animal products
Arbetsinsats	Labour input
Arrende	Rent
Baspris	Basic price
Blommor och växter	Flowers and plants
BNP	GDP
Brutto	Gross
Bränslen och drivmedel	Fuels and propellants
Byggnader	Buildings
Djur	Animals
Djurfoder	Animal feed
Driftsöverskott	Operating surplus/Mixed income
Elektricitet	Electricity
Energi	Energy
Faktorinkomst	Factor income
Fjäderfä	Poultry
Foderväxter	Forage plants
Frukt och bär	Fruits
Får och getter	Sheep and goats
Färska	Fresh
Företagsinkomst	Entrepreneurial income
Förädlingsvärde	Value added
Handelsgödsel	Fertilizers and soil improvers
Havre	Oats
Hyseskostnader	Real estate rental charges
Hästar	Equines
Industrigrödor	Industrial crops
Icke-jordbruksaktiviteter	Non-agricultural activities
Insatsförbrukning	Intermediate consumption
Jordbruk	Agriculture
Jordbruksproduktion	Agricultural output
Jordbrukssektorn	Agricultural 'industry'
Jordbrukstjänster	Agricultural services
Jordbruksvaror	Agricultural goods
Kapitalförslitning	Fixed capital consumption
Kollektiva avgifter	Social security charges

Korn	Barley
Köksväxter	Vegetables
Löner	Compensation of employees
Maskiner och utrustning	Machinery and equipment
Mjök	Milk
Netto	Net
Nötkreatur	Cattle
Oljevaxter	Oil seeds
Plantskoleväxter	Horticultural products
Potatis	Potatoes
Prisförändring	Change in price
Produkter	Products
Produktion	Production/Output
Produktionssubventioner	Subsidies on production
Proteingrödor	Protein crops
Råg	Rye
Ränteintäkter	Interest received
Räntekostnader	Interest paid
Sekundära	Secondary
Socketbetor	Sugar beet
Spannmål	Cereals
Svin	Pigs
Underhåll	Maintenance
Utsäde	Seeds
Vegetabilieproduktion	Crop output
Vegetabiliska produkter	Crop products
Vete	Wheat
Veterinärkostnader	Veterinary costs
Växter	Plants
Växtskyddsmedel	Plant protection products and pesticides
Årsverken	Annual working unit
Ägg	Eggs
Övriga	Other